

Meesterproef 2017 Erfgoed en herbestemming

1. INLEIDING EN CONTEXT

De Meesterproef van de Vlaams Bouwmeester bestaat al meer dan vijftien jaar. Met de Meesterproef wil het Team Vlaams Bouwmeester recent afgestudeerde architecten de kans bieden om een eerste publieke opdracht te realiseren. De jonge deelnemers worden hierbij intensief begeleid door de opdrachtgevers, het Team Vlaams Bouwmeester en een aantal projectregisseurs. Anders dan bij voorgaande edities focust de Meesterproef 2017 niet op één bepaalde stad, maar op een thema: de herbestemming van beschermd onroerend erfgoed. Het Team Vlaams Bouwmeester sloeg hiervoor de handen ineen met het agentschap Onroerend Erfgoed.

De omgang met historische gebouwen en (stedelijke) landschappen is een complexe maatschappelijke opgave. De ruimte in Vlaanderen is schaars en duurzaam ruimtegebruik staat hoog op de agenda. Ook voor erfgoedsites is het belangrijk dat zij (opnieuw) een volwaardige en actieve rol opnemen in de samenleving. Recente projecten zoals C-Mine in Genk en de Grote Post in Oostende tonen aan dat dit mogelijk is. De rol van de architecten is hierbij doorslaggevend. Er is lef en creativiteit nodig om de blik op erfgoed grondig te vernieuwen. Daarom is het cruciaal dat herbestemming geen niche blijft maar dat deze maatschappelijke opgave bij alle ontwerpers ingang vindt.

De Meesterproef 2017 wil een nieuwe generatie ontwerpers warm maken voor het werken met beschermd onroerend erfgoed, en zo frisse ideeën genereren voor een creatieve omgang met dit veelzijdige patrimonium.

Via de Meesterproef Erfgoed en herbestemming worden publieke opdrachtgevers gestimuleerd om met beloftevolle jonge ontwerpers aan de slag te gaan voor kleine, maar vaak strategisch belangrijke projecten. Het Team Vlaams Bouwmeester en het agentschap Onroerend Erfgoed bieden een erkende procedure en zorgen ervoor dat de projecten deskundig begeleid en voldoende onder de aandacht worden gebracht. De consultants van het agentschap Onroerend Erfgoed spelen in dit proces een belangrijke rol en zullen nauw betrokken worden bij de Meesterproef.

Minister Geert Bourgeois, bevoegd voor Onroerend Erfgoed, ondersteunt het traject en zal zorgen voor een snelle realisatie van de Meesterproefprojecten.

Het traject bestaat uit twee delen:

Om de jonge ontwerpers onder te dompelen in de thematiek van de herbestemming van erfgoed, wordt een opleidingsweek georganiseerd. De lezingen en bezoeken die in dit kader zullen plaatsvinden, worden zo veel mogelijk opengesteld voor een ruimer publiek (erfgoedconsultanten, andere ontwerpers, lokale besturen, ...).

Na de opleidingsweek kunnen de jonge ontwerpers zich kandidaat stellen voor één van de vijf geselecteerde projecten die verder uitgewerkt worden in een intensieve atelierweek.

2. KANDIDAATSTELLING

Naar welke projecten zijn we op zoek?

De Meesterproef 2017 richt zich naar herbestemmingsprojecten van beschermd erfgoed. We zijn op zoek naar publieke opdrachtgevers met eerder kleinschalige projecten die via de procedure van de Meesterproef een opdracht willen gunnen aan (een) jonge ontwerper(s). Mogelijke opdrachtgevers zijn gemeenten, stadsontwikkelingsbedrijven, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en hogere overheden; maar ook kerkfabrieken of scholen kunnen een projectvoorstel indienen. De projecten kunnen van verschillende aard zijn, gaande van een haalbaarheidsstudie tot een bouwopdracht met restauratiewerken.

Voorwaarde is dat een procedure voor de gunning van een ontwerp-opdracht voor de opmaak van een masterplan of een bouwproject nog niet werd opgestart. Er werd dus nog geen ontwerper aangeduid. Het is tevens belangrijk dat de projecten op relatief korte termijn gerealiseerd kunnen worden.

Vermits er gewerkt wordt op basis van een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking, moet het gaan om opdrachten met een maximum ereloon van 85.000 euro, exclusief btw.

Selectie

Er wordt gestreefd naar minstens vijf interessante projecten. We gaan op zoek naar een mix van opdrachten voor gebouwen, inrichting van publieke ruimte, haalbaarheidsonderzoek, beheersplan, enzovoort. Bij de selectie wordt gekeken naar de maatschappelijke relevantie van de opgaven en de mate waarin ze een uitdaging en kans op vernieuwing bieden. Daarnaast is de bereidheid van de opdrachtgever om actief mee te werken aan de begeleiding en selectie van de jonge ontwerpers een belangrijk selectie criterium.

Kandidatuur indienen

In het kandidaatsdossier vragen we, naast de identificatie van de opdrachtgever en een beschrijving van het project, naar de motivatie van de kandidatuurstelling. Het ingevulde formulier verwachten we **ten laatste op 30 november 2016 om 17u**. Dit gebeurt digitaal per e-mail naar celine.oosterlynck@kb.vlaanderen.be, onder vermelding van 'Kandidatuur Meesterproef'. U krijgt dan een ontvangstbevestiging.

3. TRAJECT EN VOORLOPIGE TIMING

september 2016 Samenstelling van een kwaliteitskamer

De kwaliteitskamer is een begeleidend en overkoepelend orgaan voor de verschillende projecten in de Meesterproef. Hierin zijn de twee partners, het Team Vlaams Bouwmeester en het agentschap Onroerend Erfgoed vertegenwoordigd, aangevuld met een externe deskundige. De kwaliteitskamer zorgt voor de algemene kwaliteitsbewaking en neemt alle cruciale beslissingen (selectie projecten, aanstellen projectregisseurs, selectie ontwerpers, deelname jury enzovoort).

december 2016 Selectie projecten

In december worden de geselecteerde projecten bekendgemaakt aan de opdrachtgevers.

december 2016 Aanstellen projectregisseurs / start opmaak projectdossiers

Het Team Vlaams Bouwmeester en het agentschap Onroerend Erfgoed stellen voor elk project een projectregisseur aan. De projectregisseurs hebben ervaring met herbestemming en het begeleiden van jonge ontwerpers. Hun taak bestaat erin om de opdrachtgever te adviseren bij de opmaak van het projectdossier (voortraject) en de jonge ontwerpers te begeleiden tijdens de atelierweek. Het is de bedoeling dat ze ook na de gunning van de opdracht als klankbord fungeren voor de ontwerper, steeds met respect voor de autonomie van de deelnemende ontwerpers.

december 2016 Oproep jonge ontwerpers

Architecten, afgestudeerd in 2014 of later, kunnen zich kandidaat stellen voor de Meesterproef aan de hand van een motivatietekst en portfolio. Uit deze kandidaten selecteert de kwaliteitskamer een beperkt aantal deelnemers. Architectuurinstituten en universiteiten worden gevraagd om hun beloftevolle en getalenteerde jonge alumni aan te moedigen deel te nemen.

januari-maart 2016 Opmaak projectdossiers

De publieke opdrachtgevers worden begeleid bij de opmaak van hun projectdossier.

maart 2017 Opleidingsweek

De opleidingsweek biedt de jonge ontwerpers, aangevuld met erfgoedprofessionals en andere geïnteresseerden, de kans om zich aan de hand van lezingen, bezoeken en workshops te verdiepen in het thema herbestemming. De deelnemers maken kennis met een aantal *best practices* en bezoeken

de te herbestemmen sites die het voorwerp uitmaken van de Meesterproef 2017. Ze worden begeleid door ervaringsdeskundigen en sprekers uit binnen- en buitenland.

maart 2017

Selectie deelnemers atelierweek

Na afloop van de opleidingsweek stellen de geselecteerde deelnemers zich kandidaat voor een bepaald project. Ze doen dit aan de hand van een visienota over minstens één van de vijf ontwerpogaven. Vervolgens selecteert de kwaliteitskamer, samen met de betrokken opdrachtgever en de projectregisseur, voor elke opdracht drie kandidaten.

april 2017

Atelierweek

De vijftien deelnemers ontvangen het volledige projectdossier van de opdracht waarvoor ze werden geselecteerd. Gedurende vijf werkdagen wordt een atelierruimte ter beschikking gesteld waar de deelnemers een schetsontwerp kunnen uitwerken voor één van de vijf projecten. Dit gebeurt onder begeleiding van de projectregisseurs. Aan het einde van deze atelierweek duidt de kwaliteitskamer, samen met de betrokken opdrachtgever en de projectregisseur, de laureaten van de projecten aan tijdens een jury.

vanaf april 2017

Kwaliteitsbewaking

Na gunning ondersteunen de projectregisseurs de ontwerpers bij het uitwerken van een voorontwerp.

4. CONTACT

Aarzel niet met ons contact op te nemen bij vragen. We helpen u graag bij het opmaken van uw kandidaatsdossier.

Sara Vermeulen
Agentschap Onroerend Erfgoed
Sara.vermeulen@rwo.vlaanderen.be
+32 495 40 20 04

Celine Oosterlynck
Team Vlaams Bouwmeester
celine.oosterlynck@kb.vlaanderen.be
+32 498 57 23 09